

תת"ע 18197/11/16 - טל מינץ נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 18197-11-16 ישראל נ' טל מינץ

לפני כבוד השופטת שרית קריספין-אברהם
המבקשת: טל מינץ
נגד ע"י ב"כ עו"ד אבולעפיה
המשיבה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד צ'פניק

החלטה

בפני בקשה להטלת הוצאות ההגנה בתיק זה, על המשיבה, מכוח הסמכות הקבועה בסעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין).

תמצית טענות ההגנה - מדובר בהליך סרק, מראשיתו ובהתעמרות של השוטר, עד התביעה במבקשת וכיוון שלבסוף, זוכתה המבקשת, יש מקום להטיל על המשיבה, הוצאות הגנתה של המבקשת בשיעור של 4026 ₪ ובנוסף, בשכר טרחתו של ב"כ המבקשת, בסך 2925 ₪ והוצאות בגין השחתת זמנן של המבקשת ועדת הגנה מטעמה, בסך 900 ₪.

תמצית טענות המשיבה - אין מקום לחיוב בהוצאות, שכן הנאשמת זוכתה רק בשל העובדה שבית המשפט לא נעתר לבקשת דחייה של המשיבה, לאחר שנודע לבאת כוח מטעמה, כי עד התביעה חולה ולא יתייצב לדיון.

לשיטת המשיבה, בנסיבות אלה, אין המבקשת זכאית להוצאות על פי סעיף 80 לחוק העונשין ויש לדחות את הבקשה.

הצדדים הפנו לחקיקה הרלוונטית ולפסקי דין שונים, לתמיכה בטיעוניהם וכן, הפנה ב"כ המבקשת, למספר החלטות שניתנו בתיקים בהם הופיע השוטר, עורך הדו"ח.

ברע"פ 4121/09, שניא נ' מדינת ישראל, סקר בית המשפט העליון את ההלכה הנוהגת באשר להטלת הוצאות הגנת נאשם על המדינה, בהקשר להליך בבית המשפט לתעבורה וקבע כך:

"מנוסח סעיף 80 לחוק העונשין עולות שתי עילות שבהתקיימן עשוי נאשם אשר זוכה בדין לזכות בפיצוי. העילה האחת, עניינה כי לא היה יסוד להאשמתו של הנאשם, ואילו השניה עניינה בכך שהתקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" ... אולם חשוב להדגיש כי "גם מי שחלף על פני אחת משתי משוכות אלה אינו זכאי לפיצוי אוטומטי. לשון הסעיף קובעת כי בית המשפט 'רשאי (... לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מאסרו או מעצרו'". סעיף זה הוא אתר של איזון בין שיקולים נוגדים. מחד יש להביא בכלל חשבון הנזק שנגרם לנאשם בעקבות ההליך הפלילי שנכפה עליו... הליך פלילי מביא עמו פעמים רבות גם פגיעה בקניינו של הנאשם, באשר הוא כרוך ברגיל בעלויות כספיות ניכרות, בין אם על שום הצורך לממן את הוצאות ההגנה המשפטית, בין אם לאור פגיעה אפשרית ביכולת ההשתכרות של הנאשם, לאורך המשפט ולפעמים גם לאחריו. מאידך, יש להביא בכלל חשבון את האינטרס הציבורי המשמעותי באכיפת החוק. לציבור בכללותו יש אינטרס משמעותי כי גורמי אכיפת החוק יעשו את מלאכתם נאמנה ללא חשש, למען שמירתה של מדינת ישראל כמדינת חוק".

בית המשפט העליון קבע כי: **"העילה "לא היה יסוד להאשמה" היא עילה מתוחמת צרה ודווקנית ביותר. הטוען לקיומה של עילה זו צריך להוכיח "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" בהעמדתו לדין ולא די בחוסר סבירות סתם .. גישתו של בית משפט זה היא שלרשויות התביעה מרחב שיקול דעת רחב ביותר בבחינת הראיות, ולכן התערבותו של בית משפט זה בשיקול הדעת של רשויות התביעה בדבר חומר הראיות תהא מצומצמת מאד, ותתאפשר רק מקום בו העמדה בדבר משקל הראיות תהא בלתי סבירה בעליל ובאופן קיצוני".**

במקרה שבנדון, לא מצאתי "מצב קיצוני של אי סבירות בולטת" ברישום הדו"ח למבקשת, שכן, אף כי בית המשפט לא נחשף לחומר הראיות, אך מטעוני המבקשת עצמה, עולה, כפי שטענה ב"כ המשיבה, כי נעברה, לכל הפחות, עבירה של אי ציות לתמרור 818 (אדום-לבן).

אין בעובדה כי המבקשת כפרה בעבירה המיוחסת לה, כדי להשמיט כליל את היסוד לעצם רישום הדו"ח.

בפני בית המשפט לא הוצגו כל ראיות ולא נקבע פוזיטיבית כי המבקשת אכן לא עברה עבירה. זיכוייה של המבקשת נבע מנימוק טכני בלבד, של אי התייצבות העד לדיון.

לא מן הנמנע כי אם היה בית המשפט נחשף לראיות התביעה, היתה המבקשת מורשעת בדין.

באשר לעילה השנייה בדבר "נסיבות אחרות המצדיקות" פיצוי, קבע בית המשפט העליון בפס"ד שגיא, כי היא: **"מתאפיינת בעמימות שנועדה להקנות לבית המשפט שיקול דעת רחב האם יש מקום להעניק פיצוי לנאשם שזוכה... ישנם שלושה סוגים של נסיבות: נסיבות שעניינן הליכי-המשפט בכללם; אופי זיכויו של הנאשם**

ונסיבותיו האישיות של הנאשם (נסיבות חיצוניות למשפט)".

לא מצאתי בנסיבות המקרה כל עילה המצדיקה פיצוי המבקש בגין ההליך שהתנהל בפני.

ההליכים בתיק התנהלו במהירות ויעילות, המבקשת התייצבה לישיבת הקראה ביום 28.12.16, כפרה בעבירה המיוחסת לה וביום 8.3.17 מועד ההוכחות, זוכתה, משלא התייצב עד התביעה, כאמור.

ברע"פ 7452/13 פלס נגד מדינת ישראל, במקרה דומה, נקבע:

סעיף 80 לחוק העונשין מורה בחלקו הרלבנטי כדלקמן:

"(א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.
(ב) ...
(ג) ...".

הסעיף הנ"ל קובע למעשה - על פי הפרשנות שניתנה לו בפסיקה - כי בית המשפט רשאי (ולא חייב) לפסוק פיצוי והחזר הוצאות הגנה, כאשר מתמלאים, למצער, שני תנאים מצטברים: (א) הנאשם זוכה; (ב) והתקיימה אחת מבין שתי העילות המוזכרות בסעיף: (1) "לא היה יסוד להאשמה", או (2) שנמצאו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" (להרחבה בנושא ראו: ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל (15.01.2013); ע"פ 1382/00 בן ארויה נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 714, (2002) (להלן: עניין בן ארויה)). הנטל להוכחת קיומן של אחת משתי העילות הנזכרות בס"ק (ב) שלעיל רובץ על המבקש.

במקרה דנן, דעתנו היא כי על אף זיכויו של המבקש - לא עלה בידיו להוכיח את קיומן של אחת משתי העילות המצדיקות פיצוי והחזר הוצאות. ...לכן ברי כי היה קיים יסוד מסוים להאשמה מלכתחילה...

מעבר לאמור בפסקה 6 שלעיל - איננו סבורים כי קיימות פה "נסיבות אחרות המצדיקות" פסיקת פיצויים והוצאות הגנה. המבקש הואשם בעבירת תעבורה, מהסוג שאיננו נושא עמו סטיגמה פלילית, וההליכים שנוהלו לא גררו פגיעה ממשית בזכויותיו של המבקש (עניין בן ארויה, בעמ' 719), מה גם שזיכויו של המבקש לא התבסס על ממצאים פוזיטיביים בדבר העדר אשמה. המבקש זוכה, בסופו של יום, מסיבה "טכנית" בלבד, וכלל הנסיבות במכלול אינן מצדיקות פיצוי המבקש או שיפוי (עניין בן ארויה, בעמ' 718-719).

נוכח כל האמור לעיל - הבקשה נדחית".

הנאשמת לא הייתה מיוצגת במועד ההקראה והסנגור נטל עליו את הייצוג, עובר לדיון ההוכחות.

בית המשפט העליון ציין כי ההליך בבית המשפט לתעבורה מצוי ברף התחתון של פגיעה בזכויותיו של נאשם.

עוד אמר בית המשפט העליון בעניין שגיא: "בסיכומו של דבר, חשוב לחזור ולהדגיש כי סעיף 80 נוקט בנוסח כי בית המשפט "רשאי" לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו. המילה רשאי איננה בגדר סרח עודף מילולי מיותר, היא באה לסייג ולהקנות לבית המשפט שיקול דעת בגדרי סעיף 80, בו שיקולים רבים מתחרים על הבכורה, ולמתן הפיצוי יכולות להיות השלכות רוחב שיש להביא בכלל חשבון".

בנסיבות שפורטו לעיל, לא מצאתי כל טעם המצדיק הטלת הוצאות על המשיבה.

לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"א אדר תשע"ז, 19 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.